

Posudek školitele na diplomovou práci:

„Lenka Martelliiová. *Poimenická služba vážně nemocným a umírajícím. Přínos logoterapie poimenice. Diplomová práce.* Praha: UK HTF, 2015, 75 s.“

0. Úvod

Uvedená diplomová práce patří do praktické teologie, specifikace Duchovní péče neboli Cura animarum a obsahuje, kromě Úvodu a Závěru, celkem pět kapitol, jejichž obsah je věnován poimenice a přínosu logoterapie ve službě nemocným a umírajícím. Všechny součásti práce se vztahují k vytyčenému tématu, práce má tedy monotematický charakter. Toto mé posouzení bude vcelku obsahovat tři části: První přiblíží stručný obsah jednotlivých kapitol, druhá část se bude týkat formálního zpracování tématu a třetí představí přínos práce a závěrečné doporučení.

1. Stručný obsah jednotlivých kapitol

Vlastní text práce začíná **Úvodem** (s. 9-10), v němž autorka velmi stručně vysvětluje své osobní důvody pro výběr tohoto tématu: „jáhenská služba“, „dlouhodobá stáž v Masarykově onkologickém ústavu, stáž v hospici „Anežky České v Červeném Kostelci, kde se setkávala s příběhy nemocných“ a to vše nasměřovalo studentku k logoterapii v pojetí V. Frankla. Součástí **Úvodu** jsou stručné obsahy jednotlivých kapitol, cíle a metodika zpracování tématu: analýza, explikace, dedukce. - **V první kapitole** (s. 11-21) se diplomantka věnuje odbornému i teologickému vysvětlení pojmů: „poimenika, pojmenický“, poslání pastýřské služby ve Starém i v Novém zákoně, „diakonie“, „paliativní medicína“, „zdraví“, „nemoc“, „umírání“; a tuto část zakončuje přehledem o jednotlivých fázích přijetí vážné nemoci podle Elizabeth K. Rossové a první kapitolu zakončuje stručná explikace pojmu logoterapie, která akcentuje smysl lidského bytí i v nejtěžších chvílích života.

Obsah **druhé kapitoly** věnuje autorka stručnému nástinu pojetí funkce duchovní péče v CČSH (O. Rutrle, Milan Salajka (s. 22-25).- **Třetí kapitolu nazývá** „Spirituální potřeby nemocných“ (s. 26-34) a studentka ji uvádí Franklovým i slovy: „Člověk je utvořen a nasměřován k něčemu, co je více, než on sám“ (s. 27) a zaměřuje se k lidským potřebám, jako jsou: „potřeba víry, důvěry v Boha, naděje, lásky“ a nalezení „smyslu utrpení“ (s. 28-34). **Čtvrtá kapitola** pojímá v sobě celkem čtyři oblasti: spirituální kvality doprovázejícího jako jsou: „otevřenost k lidem“, „přijetí sebe sama v lásce“, „zakotvenost ve víře“, správný vztah k samému sobě a jiné (s. 35-40); druhou oblast tvoří „Verbální a neverbální komunikační postupy v pastýřském dialogu“ (s. 40-42), ke třetí oblasti této kapitoly patří „pravidla vedení pastoračního rozhovoru a čtvrtá obsahuje důraz na povzbuzení Písmem, modlitbu i s nemocným či umírajícím“ a svátosti (útěchy, pokání, Večeře Páně „ (s. 43-55).

Obsah **poslední páté kapitoly** nazvané „Logoterapie“ autorka věnuje hlavním nástrojům logoterapie (citlivé vedení, empatie“ a jiné, potom je to „směřování logoterapie,“ které vede „jak k přijetí vlastní situace,“ tak i „k rozvoji utváření vlastního vnějšího světa s akceptací svých možností i omezení“ (s. 56-57). Na nástroje a směřování logoterapie navazuje část o hodnotách v pojetí Frankla: Hodnoty „tvůrčí :manuální intelektuální, kreativní“, potom hovoří o hodnotách „zážitkových (láska, krása přírody, umění, hudba“, potom „hodnoty postojové- schopnost nést strasti a utrpení“ a jiné (s. 56-69). **Poslední podkapitola** shrnuje přínos logoterapie poimenické službě jako jsou: „přijetí individuální situace a trápení“ a hledat v nich smysl; vytyčit a realizovat drobné cíle jako pomoc v situaci, kdy nemoc nelze vyléčit a „možné cesty k uskutečňování klíčových životních hodnot ve svobodě a odpovědnosti“. Z toho vyplývá, že logoterapie „dává možnost přiblížit se nemocným a umírajícím lidem, kteří nejsou zakotveni ve víře“ – misijní význam. Logoterapie pomáhá doprovázejícím vědět, že „mnohé pravdy víry mají i svůj psychologický ráz, který je třeba ve službě nemocným a umírajícím brát vážně“ (s. 68-69). **Závěr** odpovídá potřebným požadavkům. Tím se dostávám k

2. Formálnímu hledisku této práce

Po formální stránce diplomová práce studentky Mertellové obsahuje všechny potřebné součásti, poznámkový aparát umístila pod čárou, poznámky čísluje od 1- 103, Seznam literatury čítá celkem 54 literárních pramenů v české řeči, jedna studie je v německém jazyce a 5 elektronických pramenů.

3. Celkové hodnocení

Předkládaná diplomová práce je přínosná ze tří hledisek. První je teologické zkoumání konání duchovní péče v CČSH; druhé je objevení opomíjeného biblického důrazu, že součástí poimenické služby musí být i „duchovní doprovázení,“ které je vlastní už starozákonním biblickým postavám (Nátan, „Mojžíš, Eliáš,“ s.13). Třetí přínos upozorňuje na důležitost poimenických aspektů v logoterapii, která vybízí k objevování smyslu života ve všech životních situacích, k naději a překonání lidského utrpení. Právě k tomu ukazuje biblické směřování skrze víru Ř 8, 28. Z toho vyplývá také, že logoterapie nabízí církevním, sociálním pracovníkům i kaplanům antropologicko-noetické horizonty pomoci lidem v tísní, které se běžně nevidí.

Moje otázka k obhajobě zní: Může studentka povědět něco o hranicích poimenické služby, kdy nelze při nejlepší vůli posloužit lidem k víře (Mt 11, 17) .

Úplně na závěr konstatuji, že **diplomovou práci studentky Lenky Martellové k obhajobě doporučuji a navrhuji ji v souznění s komisí klasifikovat výborně (1).**

V Praze dne 25.8.2015

Posudek vypracoval:

Prof. ThDr. Ján Liguš, Ph.D.